

SAVONIA

OPINNÄYTETYÖ - AMMATTIKORKEAKOULUTUTKINTO
TEKNIIKAN JA LIIKENTEEN ALA

OHSAS 18001 MUKAINEN TYÖTURVALLISUUDEN RISKIKARTOITUS JÄTEKUKKO OY:LLE

TEKIJÄ: Saara Mölkänen

Koulutusala Tekniikan ja liikenteen ala			
Koulutusohjelma/Tutkinto-ohjelma Ympäristötekniikan tutkinto-ohjelma			
Työn tekijä(t) Saara Mölkänen			
Työn nimi OHSAS 18001 mukainen riskikartoitus Jätekuikko Oy:lle			
Päiväys	6.12.2017	Sivumäärä/Liitteet	27/30
Ohjaaja(t) Yliopettaja Merja Tolvanen, lehtori Teemu Räsänen			
Toimeksiantaja/Yhteistyökumppani(t) Jätekuikko Oy, ympäristö- ja laatuvaastaava Leena Pulkkinen			
<p>Tiivistelmä</p> <p>Tämän opinnäytetyön tavoitteena oli kartoittaa OHSAS 18001 standardin mukaiset vaatimukset ja kuinka kohdeyritys niihin vastaa toiminnassaan. Kohdeyritykselle kartoitettiin jo olemassa olevat dokumentit, jotka vastaavat standardin vaatimuksiin ja koottiin yhteen mitä puuttuu, jotta standardin kaikki vaatimukset täyttyvät.</p> <p>Kohdeyrityksellä on käytössään toimintajärjestelmä, joka koostuu työterveys- ja -turvallisuus, ympäristö- ja laatuosioista. Toimintajärjestelmää on rakennettu useita vuosia ja viimeisimpänä laatuosio on ollut työstämisen alla koko henkilöstön toimesta.</p> <p>Tässä työssä on kerrottu toimintajärjestelmästä kokonaisuutena ja kuinka kohdeyritys on toimintajärjestelmänsä rakentanut. OHSAS 18001 on yksi osa kohdeyrityksen toimintajärjestelmää. Standardien mukaan toimintajärjestelmän ylläpito on jatkuva prosessi joten päivitystarpeen kartoittaminen on hyväksi koko järjestelmälle.</p> <p>OHSAS 18001 standardi määrittelee työturvallisuus ja työterveys järjestelmän vaatimukset. Järjestelmän tavoitteena on taata turvallinen toimintaympäristö työskennellä, jossa riskien hallintaan ja jatkuvaan parantamiseen kiinnitetään huomiota. Standardi määrittelee johtamisjärjestelmän vaatimukset, joilla organisaatio voi rakentaa toimivan TTT-järjestelmän ja käyttää sitä joko omanaan tai osana suurempaa johtamisjärjestelmää.</p> <p>Työn tuloksena saatiin kartoitettua olemassa olevat dokumentit ja todettua, että suurin osa vaadituista dokumenteista on olemassa. Samalla havaittiin parannusehdotuksia, joilla toimintajärjestelmä saadaan vielä tehokkaampaan käyttöön ja tehostamaan toimintaa. Päivitetynä toimintajärjestelmää tai sen osia voidaan tulevaisuudessa sertifioida.</p>			
Avainsanat Toimintajärjestelmä, Työterveys- ja -turvallisuusjärjestelmä, OHSAS 18001, riskien hallinta, ympäristö, laatu, työterveys- ja -turvallisuus			

Field of Study Technology, Communication and Transport			
Degree Programme Degree Programme in Environmental Technology			
Author(s) Saara Mõlkänen			
Title of Thesis Work Safety Risk Assessment in Accordance with OHSAS 18001 to Jätekuukko Oy			
Date	6 December 2017	Pages/Appendices	27/30
Supervisor(s) Mrs. Merja Tolvanen, Principal Lecturer, Mr. Teemu Räsänen, Principal Lecturer			
Client Organisation /Partners Jätekuukko Oy, Leena Pulkkinen, Environmental and Quality manager			
<p>Abstract</p> <p>The aim of this thesis was to map all the requirements in accordance with to the OHSAS 18001 standard. After that, the aim was to collect all the documents that the target company already has concerning the OHSAS 18001 standard.</p> <p>The target company has an integrated management system which includes environment, quality and worksafety and occupational health system parts. The integrated management system has been built for many years, the latest process being the quality part.</p> <p>This thesis defines what an integrated management system is and how the target company has built this system. OHSAS 18001 is one part of this system. According to standards continuous improving is essential, so checking the need of updates is good for the whole system.</p> <p>The OHSAS 18001 standard defines demands for work safety and the occupational health system. The aim of the system is to guarantee a safe work environment where risk assessment and continuous improving are essential. The standard defines the requirements for the management system, which the organization can use for building a functional work safety and occupational health system or as a part of the extended management system.</p> <p>As a result, all the documents were mapped and it was found out that the majority of the needed documents exist. All the documents that the company has have been identified and the format is documented, and a list has been made of all the documents that are missing. In the future it is possible to certify the whole system or parts of it.</p>			
<p>Keywords</p> <p>Integrated management system, risk management, quality, health, environment, health and safety, management system</p>			

ESIPUHE

Tämä opinnäytetyön toimeksianto tuli Jätekukko Oy:ltä. Työn suoritettiin vuoden 2017 aikana. Haluan kiittää Jätekukon työntekijöitä saamastani tuesta, erityisesti ympäristö- ja laatuvaavaa Leena Pulkista työn ohjaamisesta sekä hallintopäällikkö Virve Nevalaista kullannarvoisista kommentteista. Kiitos Jätekukolle kannustavasta ja opettavaisesta ilmapiiristä.

Haluan kiittää Savonian ympäristötekniikan opettajia Merja Tolvasta, Teemu Räsästä ja Pasi Pajulaa laadukkaasta opetuksesta. Erityisesti Merja Tolvanen ansaitsee suuren kiitoksen innostamisesta ympäristö-, laatu- ja työterveys- ja -turvallisuus asioihin sekä niihin perehdyttämisestä.

Kiitän perhettäni ja ystäviäni saamastani tuesta opintojen ja tämän työn tekemisen aikana.

Siilinjärvellä 6.12.2017

Saara Mölkänen

SISÄLTÖ

1	JOHDANTO	6
2	JÄTEKUKKO OY	7
3	EHQS - JÄRJESTELMÄ	9
3.1	Standardit toimintajärjestelmän pohjana	10
3.1.1	ISO 9001	11
3.1.2	ISO 14001	11
3.1.3	OHSAS 18001	12
3.2	Riskien hallinta toimintajärjestelmässä	12
4	JÄTEKUKON TOIMINTAJÄRJESTELMÄ	14
5	TOIMINTAOHJAUSJÄRJESTELMÄN NYKYTILAN KARTOITUS	17
5.1	Kartoituksen vaiheet	17
5.2	Dokumentit ja järjestelmät OHSAS 18001 standardiin liittyen / Vain tilaajan käytössä	20
5.3	Esimerkkejä havainnoista	20
6	TOIMENPIDE-EHDOTUKSET	23
7	TURVALLISUUSASIOIDEN LIITTÄMINEN TOIMINTAKÄSIKIRJAAN	24
8	YHTEENVETO	25
	LÄHTEET	26
	TUOTETUT AINEISTOT / VAIN TILAAJAN KÄYTTÖÖN	27

1 JOHDANTO

Tämä opinnäytetyö on osa Savonia- ammattikorkeakoulun ympäristötekniikan opintoja. Tämän opinnäytetyön tarkoitus on palvella sekä Jätekuukko Oy:tä, jolle työ tehdään, että osoittaa Savonia ammattikorkeakoulun opintojen tuomaa ammatillista osaamista.

Toimintajärjestelmä on kooste yhdessä sovitusta toimintatavoista ja sen tarkoituksena on selkeyttää ja yhtenäistää toimintamalleja. Toimiva toimintajärjestelmä tukee johtamista, sekä auttaa tulosten saavuttamisessa ja vapauttaa resursseja ydintoimintaan.

Ympäristö-, laatu- ja työterveys- ja -turvallisuus standardit (ISO ja OHSAS) ovat osa kohdeyrityksen toimintajärjestelmään. Standardien rakenne on hyvin samankaltainen, mistä syystä ne rakentavat yhdessä loogisen kokonaisuuden. Toimintajärjestelmän on ajateltu koostuvan kokonaisuudesta, johon kuuluu käsikirja, joka sisältää standardien vaatimukset sekä vaatimukset täyttävistä dokumenteista. Käsikirja palvelee koko henkilöstöä ja sitä voidaan käyttää hyväksi esimerkiksi perehdyttämisessä, toimintojen kehittämisessä ja uusia toimintamalleja luotaessa.

Tämän työn tavoite on kartoittaa kohdeyrityksen olemassa olevat ja puuttuvat dokumentit OHSAS 18001 johtamisjärjestelmään liittyen. OHSAS 18001 työterveys ja -turvallisuus johtamisjärjestelmä, jonka pohjana toimii Suomen voimassa oleva työsuojelulainsäädäntö, joka puolestaan vastaa EU:n työolodirektiivin vaatimuksia.

Toimivan toimintajärjestelmän ajatellaan olevan jatkuva prosessi, johon sisältyy jatkuvan parantamisen periaate. Toimintajärjestelmän päivittäminen tapahtuu sisäisten auditointien avulla ja järjestelmää voidaan auditoida ulkopuolisilla akkreditoituilla tahoilla ja mahdollisesti saada hyväksynnästä sertifikaatti. Sertifikaatti on todistus, jolla yritys osoittaa noudattavansa niitä vaatimuksia, jotka sertifiointissa ovat mukana.

Jätekuukko on panostanut vuosin saatossa paljon toimintajärjestelmäänsä ja laatuosio on ollut viimeisimmäksi työn alla. Tässä yhteydessä on tunnistettu yrityksen prosessit, jotka palvelevat myös työterveys ja -turvallisuus osiota. Koska työtä on tehty paljon, osioiden päivitys ja järjestelmän kokoaminen yhteen paikkaan, toisi tehdyn työn koko henkilökunnan näkyviin ja käytettäväksi.

2 JÄTEKUKKO OY

Jätekukko on 16 kunnan yhdessä omistama yhtiö, joka tuottaa näiden kuntien noin 220 000 asukkaalle jätehuollon palvelut Itä-Suomessa. Palveluihin kuuluvat jätteenkuljetukset, palveluneuvonta, lajitteluasemat sekä ekopisteet, jotka täydentävät Rinki- ekopisteverkostoa. Jätekukko on palvellut kuntalaisia jo vuodesta 2001, eli vuosi 2016 oli yhtiön 15. kokonainen toimintavuosi ja liikevaihto oli vuonna 2016 20,3 miljoonaa euroa. Yhtiö ei jaa osinkoa. Savo-Pielisen jätelautakunta valvoo jätehuollon järjestämistä eli käytännössä Jätekukon palveluita.

Jätekukon visio on toimia kiertotaloutta edistävänä palveluyhtiönä, joka palvelee asiakkaitaan paikallisesti, mutta ajattelee globaalisti. Jätekukon arvot ovat ympäristövastuullinen, kehittyvä, turvallinen, palveleva sekä hyvinvoiva työyhteisö.

Jätekukon toimitusjohtajana toimii DI Arto Ryhänen ja Jätekukko työllisti vuoden 2016 lopussa 41 henkilöä. Henkilöstöstä 71 % on naisia ja 29 % on miehiä. Alla olevassa kuvassa (kuva 1) on kuvattu Jätekukon hallintokaavio. (Jätekukon vuosikertomus 2016)

Kuva 1. Jätekukon hallintokaavio (Jätekukon vuosikertomus 2016)

Jätekukon organisaatiokaavio on esitetty kuvassa 2.

Kuva 2. Jätekuukon organisaatiokaavio (Jätekuukon vuosikertomus 2016)

Jätekuukko suorittaa 1,6 miljoonaa jäteastian tyhjennystä vuosittain ja kiinteistöjä jätteenkuljetukseen oli vuoden 2016 lopussa 148 297 kpl. Käytännössä kiinteistöiltä voidaan noutaa jätteet kiinteistökohtaisesta astiasta tai usean kiinteistön yhteisestä kimppa-astiasta. Näiden lisäksi sekajätettä kuljetetaan haja-asutusalueilta asukkaiden yhteisistä aluekeräyspisteistä, jotka palvelevat omakotiasujia, paritaloja sekä vapaa-ajankiinteistöjä. Näistä pisteistä ympärivuoden on käytössä 85 kpl ja lisäksi kesäaikana 58 kpl, yhteensä 143 kpl. (Jätekuukon vuosikertomus 2016)

Jätekuukolla on paikallisia Pikkukukko lajitteluasemia 20 kpl, joihin voi tuoda jätteistään kokonsa tai ominaisuutensa vuoksi kelpaamatonta jätettä. Viime vuoden aikana lajitteluasemilla asioitiin 102 500 kertaa ja niillä vastaanotettiin 17 840 tonnia jätettä, jonka hyödyntämisprosentti on 96 %. Tämän lisäksi vastaanotettiin vaarallisia jätteitä 833 tonnia ja sähkö- ja elektroniikkaromua 1 458 tonnia. (Jätekuukon vuosikertomus 2016)

Kuopion jätekeskus sijaitsee noin kymmenen kilometrin päässä Kuopion keskustasta Karttulan suuntaan. Kuopion jätekeskuksella vastaanotettiin vuonna 2016 noin 131 700 tonnia jätettä, jonka hyödyntämisprosentti on 95 %. Jätekeskuksella jätteitä jalostetaan ja ohjataan uusiokäyttöön esimerkiksi materiaali- tai energiahyötykäyttöön sekä maarakentamiseen. Kuopion jätekeskus vastaanottaa rakennus- ja tuotantotoiminnan jätteet, maa- ja kiviainekset sekä yhdyskuntajätteet. (Jätekuukon vuosikertomus 2016) Lisäksi jätekeskuksella toimii muita yrityksiä mm. Oulun Biotehdas Oy sekä Fortum.

3 EHQS - JÄRJESTELMÄ

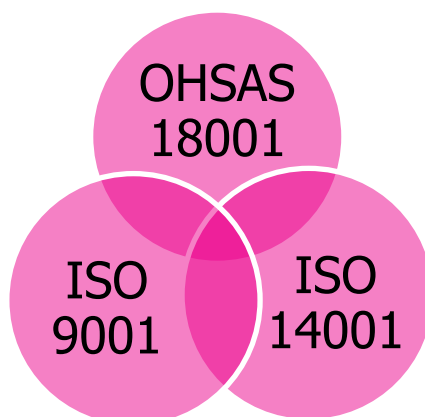
EHQS-järjestelmällä tarkoitetaan toimintajärjestelmää, joka sisältää ympäristö-, terveys-, laatu- ja turvallisuusasiat. Kirjainyhdistelmä tulee englanninkielen sanoista environment, health, quality ja safety. Toimintajärjestelmä on kokonaisuus, johon on kerätty yhteen yrityksen yhdessä sovitut toimintamallit ja sitä parannetaan sekä kehitetään jatkuvasti. Tavoitteena on kuvata yrityksen toiminta selkeästi, jolloin voidaan keskittyä ydintoimintoihin. (Saarinen P. 2012) Toimintajärjestelmä on kooste laadun-, ympäristö- ja työterveys- ja -turvallisuushallinnasta (Moisio & Tuominen 2008) alla olevan taulukon 1 mukaan.

Taulukko 1. Toimintajärjestelmä

Toimintajärjestelmä	
OHSAS 18001:2007	työterveys- ja työturvallisuus (TTT) johtamisjärjestelmä
ISO 14001:2015	ympäristöjohtamisjärjestelmä
ISO 9001:2015	laatujohtamisjärjestelmä

Yrityksen prosessit kuvataan toimintajärjestelmään ja siihen kuvataan myös millä mittareilla toimintaa seurataan ja yrityksen periaatteet. Lisäksi toimintajärjestelmään kerrotaan, kuinka jatkuvan parantamisen periaate toteutetaan. (Saarinen P. 2012)

Toimintajärjestelmä koostuu ympäristö-, laatu ja työturvallisuus- ja -terveys järjestelmistä. Ympäristö- ja laatujohtamisjärjestelmät ovat yhdenmukaisia ISO standardeja ja työterveys- ja -turvallisuus standardi tulee muuttumaan vastaavanlaiseksi ISO-standardiksi (SFS verkkosivut). Osittain järjestelmissä on samoja asioita. Toimintajärjestelmää voi kuvata alla olevan kuvan (kuva 3) avulla, joka kertoo järjestelmien osittaisesta päällekkäisyydestä. Standardeissa yhteistä on alla olevan kuvan mukaan johtaminen, toteuttamisen suunnittelu, toteuttaminen sekä mittaus, analysointi ja jatkuva parantaminen (Kuva 4).

Kuva 3. Toimintajärjestelmän sisältö

Toimintajärjestelmän johtaminen	Järjestelmävaatimukset
	Johdon vastuu
	Resurssien hallinta
Tuotteen toteuttamisen suunnittelu	Prosessien suunnittelu
	Ympäristönäkökohdat
	Terveysvaaran tunnistaminen
Tuotteen toteuttaminen	Asiakasprosessit
	Suunnittelu ja kehittäminen
	Ostotoiminta
	Tuotanto ja palvelut
	Seuranta- ja mittauslaitteet
Mittaus, analysointi ja parantaminen	Mittaamisen suuntaviivat
	Seuranta ja mittaminen
	Poikkeamat ja ohjaus
	Valmius hätätilanteissa
	Tietojen analysointi
	Parantaminen

Kuva 4. Toimintajärjestelmän rakenne (mukaien Moisio & Tuominen 2008)

3.1 Standardit toimintajärjestelmän pohjana

Standardi on jokaisen saatavilla olevat kirjallinen julkaisu, jonka on hyväksynyt viranomainen, järjestö tai muu tunnustettu elin. Standardit ovat suosituksia, joilla pyritään yhtenäisiin toimintatapoihin ja menetelmiin. Standardisointi ja standardien käyttö perustuu vapaaehtoisuuteen ja avoimeen yhteistyöhön. Standardeja on eri tyyppisiä sisältönsä ja käyttötarkoituksensa mukaan. Standardityyppejä ovat perus-, tuote-, testaus-, palvelu-, turvallisuus-, sanasto-, suunnittelu- ja järjestelmästandardit. Tässä opinnäytetyössä käsittelen standardeja ISO 9001, ISO 14001 ja OHSAS 18001, jotka kaikki ovat järjestelmästandardeja.

Standardeja voidaan käyttää ja hyödyntää ilmaiseksi, mutta standardien hankinta maksaa ja tällä kustannuksella rahoitetaan kansallisten standardisointielinten työtä. Standardien laadinta tapahtuu moniammatillisissa työryhmissä, joissa on edustajia niin viranomaisista, teollisuudesta, kaupasta, käyttäjistä sekä oppi- ja tutkimuslaitoksista. Standardisoinnilla halutaan järjeistää toimintaa, lisätä turvallisuutta sekä parantaa taloudellisuutta.

Sertifiointi on osoitus siitä, että standardin mukaisia vaatimuksia noudatetaan. Sertifioinnilla voidaan varmentaa järjestelmiä, palveluja, tuotteita sekä henkilöitä. Sertifiointi on erillinen yritystoiminta, jolla ei ole tekemistä standardisoinnin kanssa.

(SFS edu sivusto)

3.1.1 ISO 9001

ISO 9001 on laadun varmistamisen yleisstandardi, jota voidaan soveltaa toimialasta riippumatta. Laadunhallinnan tavoitteita on lisätä kokonaisvaltaista kilpailukykyä ja olla perustana hankkeille, jotka täyttävät kestävän kehityksen kriteerit. Laatu voidaan kehittää niin standardien avulla, kuin laatupalkintomallien antamalla ohjeilla tai muilla kehittämismalleilla. Laatu johtamisjärjestelmän toteutuessa laatuasiat jalkautuvat yrityksen jokaiselle työntekijälle ja erillisestä laatuyksiköstä voidaan luopua. ISO standardit sisältävät kahdeksan laadunhallinnan periaatetta, jotka ovat asiakaskeskeisyys, työntekijöiden sitoutuminen, johtajuus, prosessimainen toimintamalli, järjestelmällinen toimintatapa, jatkuva parantaminen, tosiasioihin perustuva päätöksenteko ja molemminpuolista hyötyä tuottavat suhteet toimittajiin.

ISO 9001 on kansainvälinen standardi, joka perustuu prosessimaiseen toimintamalliin. Prosessien mallintamisella organisaation on mahdollista suunnitella erilliset prosessinsa ja tunnistaa prosessien vuorovaikutus. Tässä prosessimaisessa toimintamallissa on sisällä PDCA- malli eli "suunnittele, toteuta, arvioi ja toimi" - malli sekä riskiperusteinen ajattelutapa. PDCA mallin avulla voidaan prosesseille määrittää riittävät resurssit sekä hallinta ja hyödyntää kehittämismahdollisuudet.

(SFS-EN ISO 9001:2015)

3.1.2 ISO 14001

ISO 14001 on ympäristöasioiden johtamisjärjestelmä, jolla tavoitellaan ympäristövaikutusten tunnistamista ja hallintaa sekä toimintaympäristön elinkelpoisuuden säilyttämistä. Lisäksi tavoitteena on ympäristöasioiden jatkuva parantaminen. Järjestelmällä voidaan vakuuttaa asiakkaita ja sidosryhmiä ympäristöasioihin perehtymisestä ja saada konkreettisia säästöjä materiaalien ja energian säästön myötä.

Ympäristöjärjestelmän tavoitteena on luoda organisaatiolle viitekehys, jolla luodaan työkalut ympäristönsuojeluun ja muuttuviin ympäristöolosuhteisiin. Tavoitteena on organisaation tasapainoilu yhteiskunnan ja talousresurssien kanssa. Ympäristöjärjestelmä voi tarjota ylimmälle johdolle mahdollisuuden tiedon hankkimiseen, jolla varmistetaan menestys tulevaisudessa, sekä luodaan vaihtoehtoja kestävän kehityksen toteuttamiseen käytännössä. Kestävää kehitystä voidaan edesauttaa estämällä ja lieventämällä haittavaikutuksia, avustavilla toimenpiteillä sitovien velvoitteiden täyttämiseksi, suunnitteleamalla ja toteuttamalla tuotteet ja palvelut siten, että jakaminen, kulutus ja poisto tapahtuvat elinkaarinäkökulman mukaisesti, vaihtamalla ympäristön kannalta järkeviin vaihtoehtoihin ja viestimällä ympäristöasioista sidosryhmille.

(SFN-EN ISO 14001:2015)

3.1.3 OHSAS 18001

OHSAS 18001 on työterveyden- ja turvallisuuden standardi. Standardi lähtee lakisäätteisten ja viranomaisten määräysten noudattamisesta, mutta vaatii myös vaarallisten aineiden sekä toimintariskien tunnistamisen ja poikkeuksellisten tilanteiden määrittämisen. Tämä on osa kestävästä kehitystä sekä työssä jaksamisen ja viihtymisen edistämistä.

Tavoitteena on antaa organisaatiolle tehokkaan TTT-järjestelmän rakenneosat, jotka voidaan liittää osaksi muita johtamisjärjestelmiä. Standardi määrittlee vaatimukset, joilla organisaation on tarkoitus kehittää ja toteuttaa toimintapolitiikkaa ja päämääriä, jotka ottavat huomioon niin lakisäätteiset vaatimukset kuin tiedot TTT-riskeistäkin. Menestyminen edellyttää laajaa sitoutumista organisaation joka tasolla sekä kaikissa toiminnoissa, mutta erityisesti ylimmässä johdossa.

(OHSAS 18001:2007)

OHSAS 18001 standardi tulee uudistumaan ISO 45001 standardiksi. Standardin uusi versio saataneen julkaistua vuoden 2017 lopulla tai alkuvuodesta 2018. Tuleva ISO 45001 standardi tulee kantamaan nimeä *Occupational health and safety management systems - Requirements with guidance for use* ja korvaamaan tämän hetkisen OHSAS 18001 standardin. Tuleva standardi noudattaa samaa rakennetta ympäristöjärjestelmien standardin ISO 14001 ja laatu-järjestelmien standardin ISO 9001 rakennetta ja se tulee ottamaan huomioon myös muita alan standardeja, ohjeita sekä sopimuksia. Standardin uusiminen on aloitettu vuonna 2013 ja siihen on osallitustunut 68 maata.

(sfs.fi sivusto)

3.2 Riskien hallinta toimintajärjestelmässä

Nämä kolme standardia lähtevät siitä, että ympäristönäkökohdat sekä työterveys- ja turvallisuus vaarat ja riskit eivät ole erillisiä tuotteesta tai prosessista. Sen sijaan ne tulee määritellä suunnitelun ja toteuttamisen yhteydessä. Käytännössä vaara tai riski usein aiheuttaa myös ympäristönäkökohdan, jolloin on luontevaa käsitellä nämä suunnittelun ja toteuttamisen yhteydessä. Kaikissa standardeissa vaaditaan tunnistamista ja seuraamista sekä jatkuvaa toiminnan parantamista.

Laatustandardin mukainen riskien käsittely vaatii vahvistamaan toivottuja vaatimuksia ja vähentämään ei-toivottuja vaatimuksia sekä saamaan aikaan parantamaan toimintaa. Organisaation on suunniteltava toimenpiteitä, jotka kohdistuvat riskeihin ja lisäksi toteutettava ne prosessissaan. Toimenpiteiden vaikuttavuutta tulee arvioida.

Ympäristöstandardin mukaan yrityksen on määritettävä riskit, jotka liittyvät ympäristönäkökohtiin tai muihin tunnistettuihin kohtiin, esimerkiksi velvoitteista tai vaatimuksista tullessiin kohtiin. Ympäristöjärjestelmän on taattava, että halutut tulokset ovat saavutettavissa ja estää ja vähentää

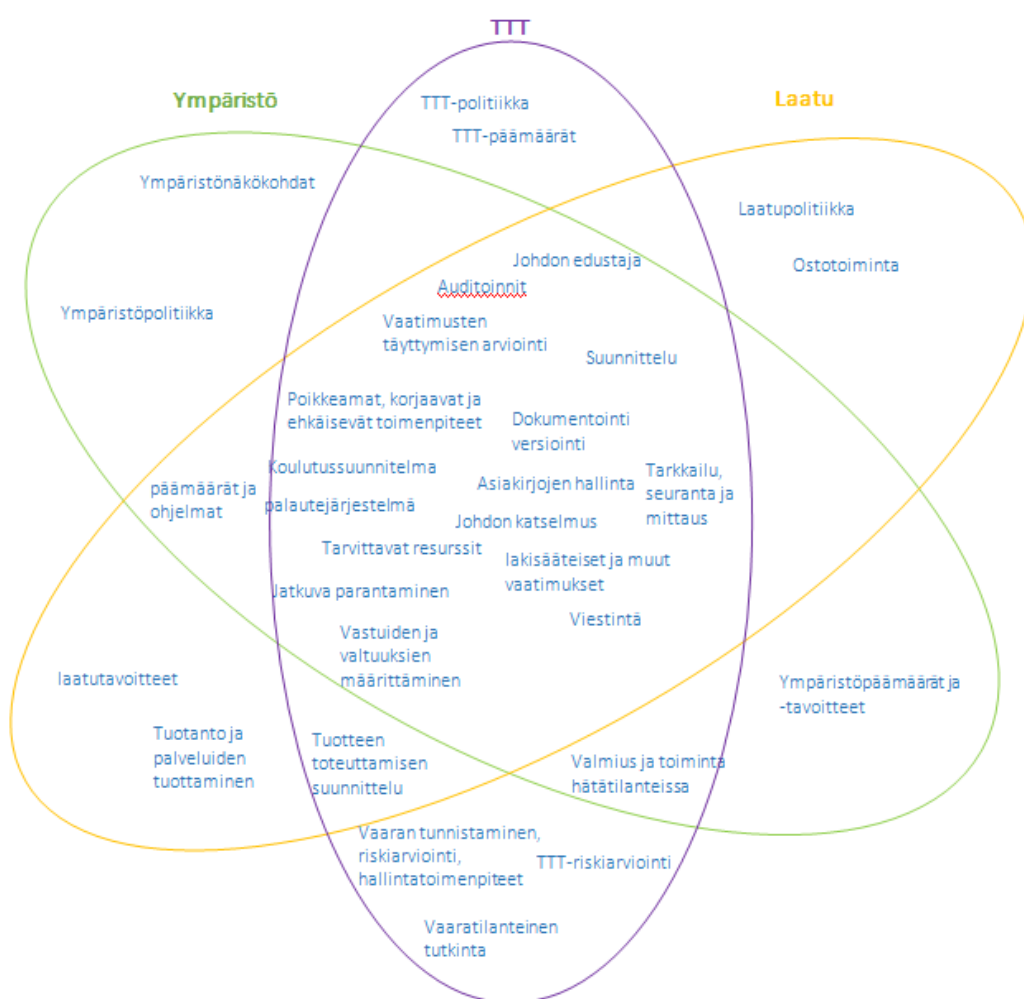
ei-toivottuja vaikutuksia sekä toiminnan jatkuva parantaminen. Häätötilanteet, joilla voi olla ympäristövaikutuksia on määritettävä ja tieto dokumentoitava.

Työterveys- ja työturvallisuusjohtamisjärjestelmä vaatii ennakkosuunnitelmaa tunnistamista mahdollisten häätötilanteiden varalle sekä tutkimaan ja tunnistamaan vaaratilanteet ja poikkeamat. Lisäksi on tehtävä korjaavia ja ehkäiseviä toimenpiteitä. Toiminnan tasoa tulee mitata ja tarkkailla ja verrata päämääriin.

4 JÄTEKUKON TOIMINTAJÄRJESTELMÄ

Jätekkolla on olemassa toimintajärjestelmä, joka sisältää ympäristö- (ISO 14001), laatu- (ISO 9001) ja työterveys- ja työturvallisuusjohtamisjärjestelmät (OHSAS 18001). Toimintajärjestelmä sisältää toimintakäsikirjan (toimintajärjestelmäkäsikirja.doc) sekä siihen liittyviä dokumentteja.

Toimintajärjestelmää on rakennettu henkilökunnan käytössä olevaan Intra toimintaympäristöön ja sen lisäksi dokumentit sijaitsevat jaetulla verkkolevyllä (Y) tai tiedostonhallintaohjelmassa Therefore. Toimintajärjestelmää on kehitetty koko henkilökunnan voimin jo pidemmän aikaa, esimerkiksi vuosina 2014 ja 2015, jolloin Jätekkon prosessit tunnistettiin. Alla olevan kuvan mukaan (kuva 5) Jätekkko on kuvannut toimintajärjestelmänsä.

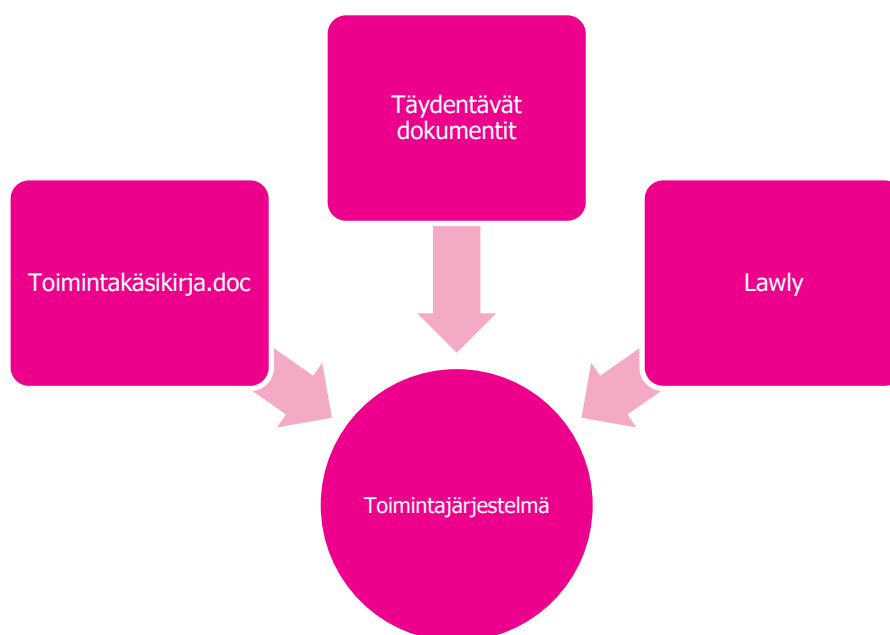

Kuva 5. Jätekkon toimintajärjestelmä, joka koostuu ympäristö-, laatu- ja työterveys ja työturvallisuus osioista. (Jätekkon toimintajärjestelmän rakentamisen materiaali)

Jätekkko on auditoinut järjestelmänsä ulkopuolisilla viimeisimmäksi vuonna 2010, jonka jälkeen auditointia ovat suorittaneet Savonia ammattikorkeakoulun ympäristötekniikan opiskelijat. Opiskelijoiden suorittama auditointi luetaan sisäiseksi auditoinniksi, ja palvelee hyvin järjestelmän kehittämistä.

Jätekkukon toimintajärjestelmän vastuu on eri jaettu toimenkuvan mukaan. Hallintopäällikkö on vastuussa laatu järjestelmästä (ISO 9001). Ympäristö- ja laatu vastaava sekä työsuojelupäällikkö ovat vastuussa sekä työterveys- ja työturvallisuus- (OHSAS 18001) että ympäristöjärjestelmästä (ISO 14001). Vastuuhenkilöillä on suora yhteys ylipäätään johtoon nimettyjen vastuualueiden osalta. Tämän lisäksi Jätekkukon prosessit on tunnustettu ja niille on nimetty omistaja, joka on vastuussa kustakin prosessista.

Jätekkukon toimintajärjestelmän työturvallisuus ja -terveys osio rakentuu toimintakäsikirja.doc tiedostosta, täydentävistä tiedostoista sekä Lawly järjestelmästä alla olevan kuvan mukaan, kuva 6.

Kuva 6. Työterveys ja turvallisuus johtamisjärjestelmän kokonaisuus

Käsikirja on raporttimuotoinen esitys Jätekkukon toiminnasta ja sen prosesseista. Käsikirja tulisi päivittää siten, että se sisältäisi kaikkien kolmen standardin vaatimukset ja niihin liittyvien dokumenttien nimet ja tallennuspaikat. Käsikirja tulisi olla koko henkilöstön nähtävillä esimerkiksi Intrassa.

Jätekkukko on ottanut käyttöönsä keväällä 2017 Lawly palvelun tukemaan toimintajärjestelmää. Lawly on Ramboll Finlandin pilvipalvelu vaatimusten tunnistamiseen, hallintaan ja täyttymisen osoittamiseen. Lawly on alunperin ENW management Oy:n kehittämä palvelu, jonka Ramboll Finland on ostanut 1.11.2017 (Lawly info). Palveluun saadaan ajastetut hälytykset esimerkiksi pätevyysien ja koulutuksien vanhentumisesta. Palvelu sisältää Jätekkukon toiminnan kannalta työturvallisuus- ja ympäristölainsäädännön vaatimukset. Palveluun on koottu lainsäädännöstä ja viranomaisohjeista ne kohdat, jotka koskettavat toimialaa ja jokaiseen kohtaan yritys täyttää miten se vastaa vaatimukseen. Ohjelma näyttää kootusti kunnossa olevat kohdat sekä reagointia vaativat kohdat. Päivittäminen tapahtuu kohta kerrallaan ja palvelussa voidaan antaa jokin kohta kollegalle hoidettavaksi, jolloin sähköpostiin tulee ilmoitus asian hoitamisesta. Lain tai asetusten muuttuessa palveluun tulee muuttuneet tai uudet kohdat, jolloin koko uudistuneen materiaalin läpikäynti jää pois. Käytännössä

palvelu kokoaa yhteen viranomaisvaatimukset, jolloin hahmottaminen on helpompaa ja esimerkiksi työntekijän vaihtuessa materiaali on yhdessä paikassa. Lisäksi asioiden tarkastaminen nopeutuu, kun palvelu näyttää vain olennaiset kohdat eikä koko materiaalia tarvitse kahlata läpi. (Kiema 2017)

Liittyvät dokumentit ovat standardin vaatimuksiin vastaavia dokumentteja, joiden nimet ja tallennuspaikat tulisi mainita käsikirjassa. Lisäksi dokumenttien arkistointipaikat ja säilytysajat on kerrottu arkistointisäännössä, jonka tallennuspaikka myös tulisi olla käsikirjassa mainittu. Nämä dokumentit olisi hyvä tallentaa yhteen paikkaan, esimerkiksi Therefore- tiedostojen hallintaohjelmaan.

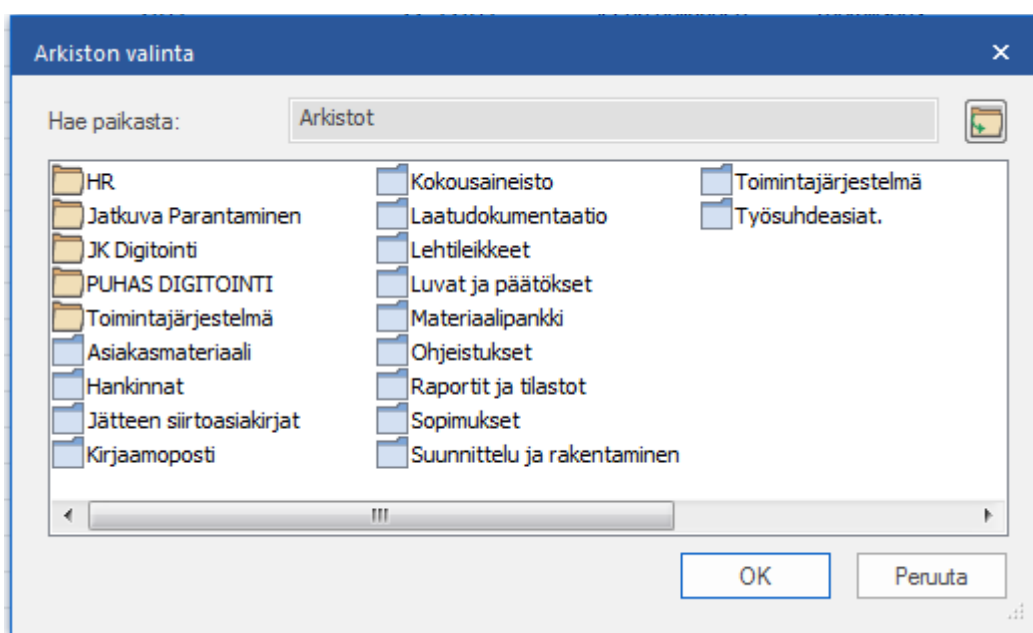
5 TOIMINTAOHJAUSJÄRJESTELMÄN NYKYTILAN KARTOITUS

Jätekkolla on käytössään sekä yhteinen levyasema (Y) että tiedonjakoon suunniteltu ohjelmisto Therefore. Vaikka Therefore on otettu käyttöön, löytyy dokumentteja edelleen molemmista tallennuspaikoista. Lisäksi Jätekkolla on käytössä henkilökunnalleen Intra eli sisäiset www-sivut, joihin myös on nostettu tiettyjä aiheita. Henkilökunnalla on käytössä henkilökohtaiset sähköpostit sekä tunnukset Lawly- järjestelmään.

5.1 Kartoituksen vaiheet

Nykytilan kartoitus aloitettiin olemassa olevien dokumenttien etsinnällä. Löydetyt dokumentit on kerätty taulukkoon (Liite 1), joka on rakennettu standardin (OHSAS 8001) kohtien mukaan. Dokumenttien löytämisessä on ollut haasteita, sillä dokumentteja löydettiin myös henkilökohtaisilta työasemilta. Nämä olisivat jääneet selvittämättä ilman ohjaajan apua ja neuvoja.

Nykytilan kartoitus eteni standardin kohtien mukaisesti dokumenttien etsinnällä. Therefore ohjelmaan tallennetaan sähköinen aineisto kansioittain ja toimintajärjestelmälle on oma kansio. (kuva 7) Toimintajärjestelmän dokumentteja voi olla myös muissa kansioissa, sillä Thereforen kansiorakennetta ei ole suunniteltu toimintajärjestelmä edellä.

Kuva 7. Therefore arkiston valinta

Lisäksi dokumentille annetaan viitetieto, mihin toimintajärjestelmän osaan se liittyy. (kuva 8).

The screenshot shows a web application window titled "Toimintajärjestelmä - <Uusi kysely>". It features a search bar with "Etsi" and "Valinnat" buttons. Below are several input fields: "Otsikko", "Vuosi", "Asiakirjan pvm", "Tallennuspvm", "Tallentaja", and "Dokumenttityyppi". The "Dokumenttityyppi" dropdown is open, displaying a list of document types: "Aloite/kehitysidea", "Laatuasiakirja", "Palaute", "Standardi", and "Turvallisuus".

Kuva 8. Dokumenttityypin valinta

Therefore järjestelmästä voi tarkastella tiedostoja myös kansioittain (kuva 9) alla olevan kuvan mukaan.

The screenshot shows a file explorer view of a folder named "Toimintajärjestelmä - <Uusi kysely>". The table below represents the data shown in the explorer:

Otsikko	V...	Tallennuspvm	Dokumenttityyppi
Energiatodistus - Jäteh...	2017	24.1.2017	Laatuasiakirja
Vuosikalenteri - Jäteke...	2017	10.4.2017	Laatuasiakirja
Laatubrunssi - SavoQ	2017	14.6.2017	Turvallisuus
Paloturvallisuusoehje ren...	2017	22.3.2017	Turvallisuus
Vahinkoilmoituspoija - ...	2017	15.2.2017	
Jätekeskus - vuosikale...	2016	13.10.2016	Laatuasiakirja
Työsuojelu toimintasuu...	2016	18.1.2016	Turvallisuus
Turvallisuussuunnitel...	2016	26.8.2016	Laatuasiakirja
Työturvallisuussuunnite...	2016	26.8.2016	Laatuasiakirja
Perehdyttäminen - este...	2016	3.6.2016	
Vahinkoilmoituspoija - ...	2016	20.5.2016	Turvallisuus
Jätekeskus - vuosikale...	2016	13.10.2016	Laatuasiakirja
Työhygieninen riskinarv...	2015	7.4.2015	Turvallisuus
Reklamaatio - Stena	2015	24.9.2015	Palaute
SFS 5875 - kienäytyspol...	2015	9.7.2015	Standardi
Jätekeskus - vuosikale...	2015	8.6.2015	Laatuasiakirja
Ympäristölänsäädäntö	2015	6.7.2015	Laatuasiakirja
SAVONIA koeauditointi	2015	29.6.2016	Laatuasiakirja
Vahinkoilmoituspoija - ...	2015	2.1.2015	Turvallisuus
Tehdyt turvallisuuskats...	2015	20.2.2015	Turvallisuus
Työsuojelun toimintaohj...	2014	30.10.2014	Turvallisuus
Bimu - työkoneet - laatu...	2014	5.6.2014	Laatuasiakirja
Työpaikkaselvitys - Ma...	2014	24.5.2017	Turvallisuus
Työsuojelun toimintasuu...	2014	12.5.2014	Turvallisuus
Vahinkoilmoituspoija - ...	2014	19.5.2014	Turvallisuus
Sillinjärvi turvallisuuskat...	2014	13.10.2014	Turvallisuus
Ympäristönäkökohdat - ...	2014	13.1.2014	
Ekoekm vahinkoilmoitus	2013	14.6.2013	Turvallisuus
Ympäristölaparekisten	2013	18.10.2013	
TTT-riskiarviointi	2013	9.8.2013	Turvallisuus
Perehdyttäminen	2013	15.11.2013	
Työpaikkaselvitys - Jät...	2013	24.5.2017	Turvallisuus
Vahinkoilmoituspoija - ...	2013	18.6.2013	Turvallisuus
SAVONIA koeauditointi	2013	24.1.2014	
Prosessi - jätekeskukse...	2013	5.7.2013	Laatuasiakirja

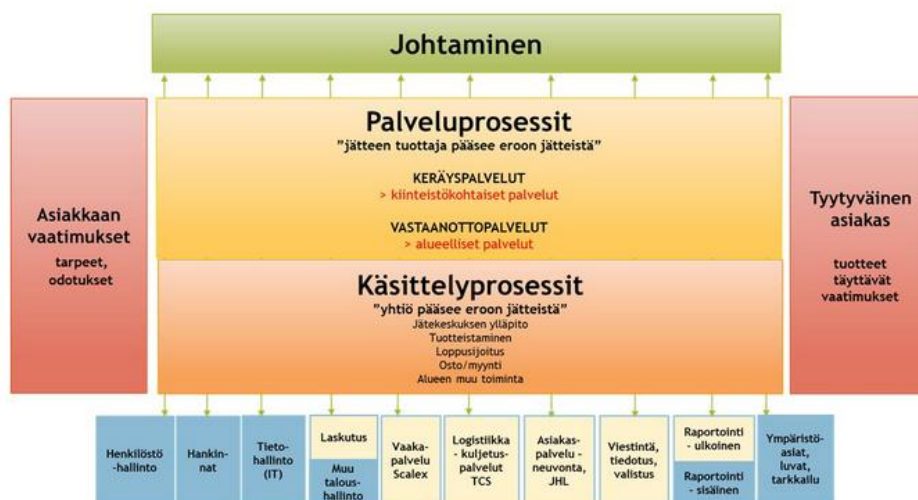
Kuva 9. Toimintajärjestelmä-kansion tarkastelu Thereforessa

Thereforen lisäksi dokumentteja on tallennettu yhteiselle verkkolevylle (Y). Vaikka Therefore on otettu käyttöön ja sen pitäisi olla pääasiallinen tallennuspaikka, niin toimintajärjestelmään liittyen valtaosa materiaalista on edelleen Y-asemalla. Intrassa on välilehti "Toimintajärjestelmä", joka sisältää tällä hetkellä toimintaprosessien kuvauksen kuvana (kuva 10 ja kuva 11).

Toimintajärjestelmä

Sivuja päivitetään..

PROSESSIKAAVIO

Kuva 10. Intran toimintajärjestelmä- välilehdellä oleva prosessikaavio.

Prosessit	Omistaja	Päivitetty			
PALVELUPROSESSIT			* Raskaiden kuormien vastaanottopalvelu	Pekka	12/2015
1.1. Palvelut kiinteistöllä			KÄSITTELYPROSESSIT		
* Tyhjennyspalvelu	Teija	9/2014	2.1 Jätekeskuksen ylläpito		
* Astiapalvelu	Aki	10/2014	* Vesien hallinta		
* Pesupalvelu	Aki		* Kaasujen hallinta		
* Lietepalvelu	Aki		* Alueiden ylläpito (siivous, lumityöt, valvonta)	Pekka	
* Noutopalvelu - Noutokukko	Aki	10/2014	2.2 Tuotteistaminen		
* Lavapalvelu	Aki		* Lajittelu		
1.2 Alueelliset palvelut			* Murskaus		
* Sekajätteiden aluekeräys (akp)	Kirsi	10/2014	* Siirtokuormaus		
* Ekopisteet (ekp)	Kirsi		* Kompostointi		
* Vaarallisten jätteiden vastaanottoverkosto		9/2014	* Loppusijoitus	Pekka	
* Paikalliset jäteasemat	Kirsi		2.3 Myynti		
* Pienkuormien vastaanottopalvelu jätekeskuksella	Saku		* Energiaksi	Pekka	
			* Materiaaliksi	Pekka	

Kuva 11. Intran toimintajärjestelmä-välilehdellä olevat palveluprosessien vastuuhenkilöt.

5.2 Dokumentit ja järjestelmät OHSAS 18001 standardiin liittyen / Vain tilaajan käytössä

Selvityksen tuloksen havaittiin, että seuraavat dokumentit ovat olemassa OHSAS 18001 järjestelmään liittyen.

- Toimintakäsikirja.doc (Koko toimintajärjestelmän kuvaus, vaatii päivittämistä)
- Vahinkoilmoituspohja
 - TTT-riskinarviointi
 - Turvallisuuskartoitukset
 - Pelastussuunnitelmat
 - Arkistosääntö
 - Valmiussuunnitelma
 - Työohjeet
 - Turvallisuuskatselmukset

Edellä mainittujen dokumenttien lisäksi standardi vaatii seuraavia (sisältää viittauksen standardin kohtaan).

- Ohje alueella vieraileville - 4.3.1 Vaaran tunnistaminen, riskin arviointi ja hallintatoimenpiteiden määrittäminen
- Ohje alueella työskenteleville (urakoitsijat, uudet työntekijät) - 4.3.1 Vaaran tunnistaminen, riskin arviointi ja hallintatoimenpiteiden määrittäminen
- Pätevyys ja koulutus tiedon seuranta - 4.4.2 Pätevyys, koulutus ja tietoisuus
- Työohje; Toiminta hätätilanteissa Heinälamminrinne - 4.4.7 Valmius ja toiminta hätätilanteissa

Lisäksi havaittiin, että organisaatiolta puuttuu järjestelmällinen toimintajärjestelmän katselmointi vuosittain sekä johdonkatselmus. Tälle tulisi nimetä vastuuhenkilöt, esimerkiksi yksikön esimiehet, jotka katsoisivat oman yksikkönsä vuosittain. Työsuojelupäällikkö voisi viedä tärkeimmät havainnot johtoryhmälle kahdesti vuodessa. Tämän toteuttamiseen voisi auttaa vuosikello, johon tapahtumat olisi merkattu kuukausittain.

Toimintajärjestelmään liittyvät dokumentit tulisi mahdollisuuksien mukaan arkistoida yhteen paikkaan. Thereforeen tallennettaessa tiedostojen muokkaustieto jää näkyviin, mitä standardi vaatii, jolloin jatkuvan parantamisen periaatteen toteutumista on helppo seurata.

5.3 Esimerkkejä havainnoista

Jätekuon toimintajärjestelmä on suurelta osin jo tehty ja kaipaa vain päivittämistä tähän päivään, jotta jatkuvat päivittäminen on helppoa ja nopeaa. Järjestelmän vaatimista dokumenteista suurin osa on jo olemassa, mutta tallennettuna hajallaan eri paikkoihin. Päivittämisellä ja dokumenttien liittämisellä saadaan kokonaisuus helposti hahmotettavaksi ja järjestelmä koko henkilöstön käyttöön.

Tämä olisi tärkeää siltäkin kannalta, että jos henkilökunta muuttuu, niin irrallisten dokumenttien tiedot ovat vaarassa kadota.

Toimintajärjestelmän katselmointi voisi tapahtua vuosittain. Vaikka työohjeita ja riskinarviointeja päivitetään, niin kokonaisuuden katsominen vuosittain olisi paikallaan. Lisäksi tässä yhteydessä tulisi arvioida, että tuleeko järjestelmän eri osat ja vaatimukset päivittäisessä tekemisessä toteutettua ja dokumentoitua jos tarve vaatii. Hyvänä esimerkkinä tästä on palautejärjestelmä, joka on saatu päivittäiseen tekemiseen rutiiniksi ja palautteiden käsittely prosessi sujuvaksi.

Jätekkukko pyrkii parantamaan toimintaansa jatkuvasti ja etsimään uusia ja parempia toimintamalleja. Esimerkkinä tästä on vahinkoilmoituslomake, joka on uusittu. Vanha Excel pohja on korvattu Intrassa linkillä olevaan nettilomakkeeseen (kuva 12). Uusi vahinkoilmoituspohja on Intrassa koko henkilöstön käytettävissä ja ohjeet sen käyttöön löytyvät samalta sivulta.

Jätekkukko
Siistiä!

Asiakaspalvelu
017 368 0152
ma-pe klo 8-16

Tekstin koko
A A A

Etusivu Uutiset Yhteystiedot Palaverit Aukiolot Palaute Kuhilas Materiaalipankki

Henkilöstöasiat
Projektit ja yhteistyö
Yhtiö
Työohjeet
Asiakaslomakkeet
Vihreä väki
Kuntaintra
Toimitusjohtajan katsaus
Toimintajärjestelmä
Ilmoittautuminen
MPY IT-tukipalvelut

Vahinkoilmoitus

Uudelle vahinkoilmoituslomakkeelle kirjataan tapaturmat, läheltäpiti-tilanteet ja vaaranhavainnoinnit.

Tärkeää! Vahinkoilmoituslomake on uusittu -tutustu tarvittaessa alla oleviin ohjeisiin. Lomake on vielä pilottivaiheessa, joten anna palautetta Hanna M. lomakkeeseen ja sen käsittelyyn liittyen. Lomake toimii toistaiseksi vain Jätekkukon sisäverkossa.

Ohje: vahinkoilmoituksen täyttäminen
[PDF](#) / [Video](#)

Ohje: vahinkoilmoituksen käsittely
[PDF](#) / [Video](#)

Vanha lomake löytyy [täältä](#). Vanhan lomakkeen ohje: Edellinen tapahtuma kopioidaan pohjaksi uudelle välilehdelle ja uusi tapahtuma kirjataan kopion päälle. Vuoden 2017 tapaturmat, läheltäpiti-tilanteet, vahingot ja vaaranhavainnoinnit kirjataan samaan excelliin. Aiemmat vahinkoilmoitukset löytyvät [Thereforesta](#).

Vuoden 2016 vahinkoilmoitukset
Vuoden 2015 vahinkoilmoitukset
Vuoden 2014 vahinkoilmoitukset
Vuoden 2013 vahinkoilmoitukset

Jätekkukko
PL 2500, 70101 Kuopio
Käyntiosoite: Maaherrankatu 21, 3. krs, 70100 Kuopio

Asiakaspalvelu
p. 017 3680 152
asiakaspalvelu(at)jatekkukko.fi
Avoinna ma - pe klo 8 - 16

Kuopion jätekeskus
Kaatopaikantie 316, Kuopio
Kartta ja ajo-ohje »
Avoinna ma-pe klo 7-19
p. 017 3680 170

Pikkukukko (sisäinen)
p. 044 368 0206

Jätekeskuksen vastaanotto (sisäinen)
p. 044 368 0149

Lajitteluasemien yhteystiedot (sisäinen)

Kuva 12. Vahinkoilmoitus linkki ja ohjeet Intrassa.

Linkistä avautuu nettipohjainen lomake (kuva 13). Lomakkeen täyttämällä saadaan kattava kuva tapahtuneesta. Lomake lähtee täytettynä asiasta vastaavalle henkilölle, jolle tulee sähköpostiin ilmoi-

tus täytetystä lomakkeesta ja jonka hän käy kuittaamassa Thereforen, kun asia on käsitelty ja tarvittavat toimenpiteet on tehty.

Läheltä piti –tilanteet, turvallisuushavainnot, vahingot, työtaturmat

1. Kenelle tapahtui ja milloin ?

Tapahtuma/Poikkeama	<input type="text"/>	Kenelle tapahtui/Osalliset	<input type="text"/>
Kirjaajan sähköposti	<input type="text"/>	Vastuhenkilö	<input type="text"/>
Tapahtumapaikka- ja aika	<input type="text"/>	Ryhmä, osasto, toimipaikka	<input type="text"/>
Henkilöt, joille tapahtui	<input type="text"/>		

2. Tapahtuman tarkempi kuvaus ja miten reagoitiin ?

Selvitys tilanteesta ja toimenpide-ehdotus (kirjaa mahdolliset asiakkaan yhteystiedot)	<input type="text"/>		
Vahinko/vamma	<input type="text"/>	Olosuhteet	<input type="text"/>
Välttämät toimenpiteet	<input type="text"/>	Lisätietoja olosuhteista	<input type="text"/>
Miten olisi välttää ?	<input type="text"/>	Kirjauspäivä	<input type="text" value="22.8.2017"/>

3. Tapahtumatutkinta

Päätös toimenpiteistä	<input type="text"/>		
Kustannusarvio	<input type="text"/>	Sairaslomapäivien lkm	<input type="text"/>
Kuka/Ketkä toteuttavat	<input type="text"/>		
Toteutuksen suorittaja	<input type="text"/>	Toimenpiteen toteutuspvmm	<input type="text"/>
Tila	<input type="text"/>	Hyväksyjä	<input type="text"/>

Tiedostojen lataaminen

 ...

Tiedostoja asiakirjassa:

✘ Ei mitään

Lähetä

Kuva 13. Vahinkoilmoituslomake. (Jätekukon Intra)

6 TOIMENPIDE-EHDOTUKSET

Toimintajärjestelmä kaipaa päivittämistä ja puuttuvien dokumenttien luomista, jonka jälkeen toimintajärjestelmää voisi kehittää edelleen koko henkilöstöä palvelevaksi. Tätä edesauttaisi toimintakäsikirja -dokumentin tallentaminen Intraan. Tästä Intran toimintakäsikirjasta avautuisi liittyvät dokumentit vain katselutilaan, jolloin muokkaaminen ja tallentaminen tapahtuisi Thereforen kautta. Dokumenttien etsiminen Thereforesta olisi helppoa, kun dokumentin nimen löytyisivät Intran toimintajärjestelmästä. Näin koko henkilökunnan on mahdollista tutustua materiaaleihin helposti ja nopeasti oman työn ohessa. Toimintajärjestelmä vaatii jatkuvaa kehittämistä ja katsomista. Tämä voitaisiin toteuttaa esimerkiksi vuosikellolla yksiköiden esimiehille.

Kaikki dokumenttien muokkaaminen ja tallentaminen tulisi tapahtua Therefore tiedostonhallinta ohjelman kautta, jolloin dokumenttien viitetiedot sekä tallenusajat tulevat dokumentoiduksi. Näin voidaan myös palata edeltäviin versioihin, jos tilanne niin vaatii. Tällöin muokkaaminen tapahtuu yksi kerrallaan ja kenelläkään ei voi olla uudempaa versiota kuin mitä Thereforesta löytyy.

Thereforen viitetietoihin tulisi kiinnittää huomiota ja merkitä mihin toimintajärjestelmän osaan tiedosto kuuluu. Yhdellä dokumentilla voisi olla useampi viitetieto ympäristö-, laatu- ja työturvallisuus- ja -terveys osioissa.

Aliurakoitsijoiden sopimuksissa on velvoite työterveys- ja turvallisuus asioiden ilmoittamisesta Jätekuukolle, mutta sanktio ilmoittamatta jättämisestä voisi olla mahdollista lisätä ja tehostaa tiedon kulkua. Jätekuukko voisi tarjota myös mahdollisuutta ilmoittaa suoraan Jätekuukon järjestelmään, esimerkiksi läheltä piti -tilanteet, jolloin havaitsijan tieto saataisiin kirjattua ylös viipymättä.

7 TURVALLISUUSASIOIDEN LIITTÄMINEN TOIMINTAKÄSIKIRJAAN

Toimintakäsikirja tulee valmiina sisältämään kaikkien kolmen standardin vaatimukset sekä niihin linkittyvät dokumentit. Tällöin koko järjestelmän hallinnointi, luettavuus sekä auditointi on helppoa ja sujuvaa. Käsikirja on selittävä teos standardeille, jolla asiat tuodaan käytäntöön.

Turvallisuusasioiden liittäminen käsikirjaan toisi työntekijöille rutiinia turvallisuusasioiden hoitamiseen. Samalla toimintakulttuuri myös läheltä piti -tilanteiden dokumentointiin vahvistuisi ja ennaltaehkäisyä tulisi päivittäistä tekemistä. Myös jokaisen työntekijän vastuu kirjaamisesta olisi perusteltua. Päivittämällä toimintajärjestelmä ja siihen liittyvät dokumentit saadaan selkeä kokonaisuus, jota on helppo pitää ajan tasalla. Toimintakäsikirjaa voidaan käyttää myös perehdytyksessä apuna sekä hyvänä yrityksen perustietoteoksena.

Uutta teknologiaa voidaan käyttää avuksi esimerkiksi läheltä piti tilanteiden ilmoittamisessa. Tästä esimerkkinä on Nostopalvelu J. Helaakosken käyttämä Safetumin Oma Pelastusvalvoja- mobiilipalvelu, jolla ilmoitetaan tilanteesta sanallisesti sekä liitetään ilmoitukseen kuva. Ilmoitus menee vastuuhenkilölle, joka kuittaa tilanteen aikanaan hoidetuksi. Tämän ilmoituksen voi tehdä nimettömänä tai omalla nimellään ja kaikki työmaalla työskentelevät työnantajasta riippumatta. Tätä samaa palvelua voidaan käyttää myös esimerkiksi konevikojen raportointiin tai sitä voidaan räätälöidä yrityksen tarpeiden mukaan. Oma Pelastusvalvoja on vakuutusyhtiö Fennian tarjoama asiakasetu. (INFRA Uusimaa, Vaaratilanteet kiinni kännykällä. (1/2017) Tällainen ratkaisu sopisi yhteiselle työpaikalle, jossa on useita työnantajia.

Työterveys ja -turvallisuusosion tavoitteena on hyvinvoiva työntekijä, mikä on yrityksen paras voimavara. Toimivalla ja yhdessä tehdyllä toimintajärjestelmällä luodaan turvallisen työpaikan kulttuuria.

8 YHTEENVETO

Jätekukon toimintajärjestelmästä on olemassa ja suurelta osin jo tehty, mutta hajanainen ja pirstaleinen. Kokonaisuuden selkeyttäminen ja päivittäminen tulee tarpeeseen. Toimintajärjestelmään sekä työturvallisuus ja työterveys standardiin ja sen vaatimuksiin tutustuminen oli todella mielenkiintoista ja antoisaa. Useampi velvoite, että miksi jotakin tehdään, selveni kun tutustui tähän materiaaliin. Samalla yrityksestä oppi paljon uutta, ja esimerkiksi tavoitteet ja politiikka selvenivät. Toimintajärjestelmä kannattaa pitää helposti saatavilla ja päivitettyinä, jotta koko henkilöstöllä on mahdollisuus tähän.

LÄHTEET

www.jatekukko.fi, toimintakertomus, vuosi 2016. [verkkojulkaisu] [viitattu 22.3.2017]. Saatavissa <http://vuosikertomus.jatekukko.fi/2016/etusivu.html>

Saarinen P. 2012. Toimintajärjestelmän kehittäminen, Lahden ammattikorkeakoulu, opinnäytetyö. [verkkojulkaisu] [viitattu 22.3.2017]. Saatavissa https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/46711/Saarinen_Petri.pdf?sequence=1

Moisio & Tuominen 2008 Moisio, J. & Tuominen, K. 2008. Toimintajärjestelmän standardivaatimukset: laatu, terveys, turvallisuus ja ympäristö: ISO 9001, ISO 14001, OHSAS 18001:2007. Turku: Benchmarking.

www.maxipoint.fi, verkkosivut. [verkkojulkaisu] [viitattu 8.7.2017]. Saatavissa <http://www.maxipoint.fi/fi/>

www.enw.fi, verkkosivut. [verkkojulkaisu] [viitattu 8.7.2017]. Saatavissa <https://www.lawly.fi/mika-on-lawly/>

ISO 9001:2015 standardi, SFS Suomi, saatava Savonia kirjasto.

ISO 14001:2015 standardi, SFS Suomi, saatava Savonia kirjasto.

OHSAS 18001:2007 standardi, SFS Suomi, saatava Savonia kirjasto.

www.sfsedu.fi, opetusaineistot. [verkkojulkaisu] [viitattu 3.9.2017]. Saatavissa http://www.sfsedu.fi/opetusaineistot/standardisoinnin_perusteet

www.sfs.fi, verkkosivut. [verkkojulkaisu] [viitattu 23.9.2017]. Saatavissa https://www.sfs.fi/julkaisut_ja_palvelut/tuotteet_valokeilassa/ohsas_18001_tyoterveys-_ja_tyoturvallisuusjohtaminen

Kiema Marko 2017-05. CEO, partner [esittely]. Kuopio: ENW management

INFRA Uusimaa. Vaaratilanteet kiinni kännykällä. 1/2017. Suomen Rakennusmedia.

www.sfs.fi, verkkosivut. [Verkkojulkaisu] [viitattu 5.11.2017]. Saatavissa https://www.sfs.fi/ajankohtaista/uutiset/iso_45001_toisella_lausuntokierroksella.4381.news

Kiema, Marko 2017-11-1. Lawly info [tiedote, sähköposti]. Saatavissa: Saara Mölkäsen sähköposti.

TUOTETUT AINEISTOT / VAIN TILAAJAN KÄYTTÖÖN

Liite 1. Kartoitus_taulukko

Liite 1

OHSAS 18001

4. TTT-järjestelmän vaatimukset